

L Prva svetovna vojna iz župnijskih kronik leto 1917

Vsakdanjost

str. 92

14. vrsta: *Prazne nade! ... V nekaj dneh bilo je vse zopet potrto in ohupano (Stara Loka).*

19. v.: Na prvi pomladni dan je padal barvast sneg; ...

29. v.: *Po nekodi ljudje trgajo strebe in krmijo živino (Sora).*

36. v.: *Vsled velike sile dovoljuje cerkevna oblast v dogovoru z državno oblastjo, da smejo verniki ob nedeljah in zapovedanih praznikih po dokončani božji službi delati na polju; zlasti naj bi lastniki vprežne živine pomagali svojim sosedom in sovaščanom pri oranju, spravljanju sena itd. (Škofja Loka).*

str. 93:

2. v.: *O sv. Jerneju! se je videla rudeča bukev. Kostanjevo listje rumeno. Otave nič (Javorje).*

	pred vojno	1916	1917
pšenica (mernik)	56 K		do 200 K
(1 kg)			1024 K
koruzna moka (1kg)			8 K

str. 94:

1. v.: *Vse žito je popisano, še predno se spravi, napravijo nakaki zapisnik koliko je obsejanega, koliko ha in koliko se bo pridelalo. Učitelj in Windischmann sta popisovalca; eden gre v Davčo, drugi Podgore, delata in pišeta, vendar prehrana zato ni za las boljša. Popišejo se vse zaloge vsak mora napovedati, kajda je pridelal. Ljudje napovedujejo, napovedujejo pa tako, da bi se človek najrajši smejal, koliko imajo živine in koliko sena (Sorica).*

9. v.: *Kmetje so potrebnim veliko dali, posebno krompirja, veliko zastonj. Po Martinj vrhu se je komaj v deseti biši dobil kruh. Posebno hudo je bilo v Podlonku in sploh v vaseh, v katerih so se pred vojsko živeli v Jelovici. Popred so dobro zaslužili v gozdu...; sedaj pa žene dobe paprinato podporo, ki pa zanjo zlepo ne more dobiti kaj živeža. Boljši je v tistih vaseh, ki se bolj žive od kmetijstva. Saj je vsak dninar, ki je med letom delal pri kmetu, za plačilo zabteval živež (Selca).*

14. v.: *... 4 kg ječmena, 3 kg rži po nekaterih bišah več, po drugih manj pa se dobi delavca. ... (Sorica).*

16. v.: *... orožniki stikajo po kubinjah in preiskujejo lonce. Če se kuha na brezmesni dan meso, mora gospodinja plačati 50100 K globe (Stara Loka).*

26. v.: *Ker je bilo pomanjkanje veliko se je vojska včasih sprla, kateri oddelki imajo pravico v ti "zoni" pobirati. Županstvo dobi nalog, da mora dati toliko in toliko sena. Županstvo protestira, da toliko ni mogoče, potem se po navadi nekoliko "zgliba" potem pa župan odloči, toliko mora dati kmet, toliko bišar. Sedaj pa kdo bo spravil seno iz bribov... Na vse prečudne načine spravljajo seno k cesti, včasih pomagajo vojaki. Najbolj odurno je nastopal pri pobiranju sena poročnik Kuhlreiber iz Dunaja. Cena je bila 17 K, potem so obljubili še doplačilo po 6 K, da bi stal kvintal 23 K, plačali niso pa še nič (Sora).*

37. v.: *Nadomestili so jih železni ploščaki (ploščevina).*

41. v.: *Če so tiste podobe res toliko vredne, naj puste zvonove, pa bo vse v redu.*

str. 95:

8. v.: *Skoro vsak dan zvemo za kakšen recept: Kako se napravi milo brez toščice, kako se nadomesti zrnata kava z različnimi žiti, kako se napravlja sladkor iz koreninice, iz pese. Najbolj slaveči so pa nadomestki za tobak kakor volovji jeziki, orebovo listje, robidno, malinčno ali pa jagodno perje, lapuh, bezgovo listje, pelin. Večji reveži so pa čikarji, nadomestki niso za nič, nekateri grizejo stare cevke od pip in jih pridno iščejo (Sorica).*

¹ 24. avgust.

Zaledje fronte

29. v.: ... *k, u k. Staffel 1517* ...

39. v.: Po maši so častniki nagovorili vojake v nemškem, češkem in hrvaškem jeziku.

Enote so bile v glavnem pehota (kompanije, regimenti), provijant (tren)⁹ in oskrbovalne enote (*Staffel*). Do jeseni 1917 je bilo v Gorenji vasi v Poljanski dolini vojaško letališče. Po nesreči 10. septembra, ko se je zrušilo letalo in sta umrla dva vojaka, so oddelek vojaške zračne službe premestili v Lesce.

str. 96:

4. v.: ... *Bošnjake*¹⁰ ...

10. v.: Tudi češki Nemci so bili *mного finejši* od Ogrov (**Sora**).

str. 97:

Prihod nemških vojakov in 12. soška bitka

Zadnja v.: *Dobivajo dobro brano: kavo krub, opoldne meso in 2 prikuhi, pop. krub salamo, zvečer meso (konservo ali klobaso). Častniki jedo često z moštvo. Naši? Lakota, stradanje! Zakaj? Ali nam Nemec vse pobere, ali pa naša uprava in judic vse zapravi in oslepari.*

str. 99.:

34. v.: *Noč in dan so vozili vlaki in vozovi vse skupaj. Došlo je tudi do 30 težkih avtomobilov, ki so stali večinoma na travniku od župnišča do ceste. Odpravljalo se je vse na italijansko bojišče. Ceste so bile vedno tako polne drdrajočih vozov in avtomobilov ter vojaških transportov, da je prišel človek komaj komaj peš skozi in zelo je moral biti oprezen, da ni bil povožen ali zmečkan. Ne da se opisati to vrvenje.*

str. 100:

1. v.: ... (*Generalstabes*) ... (*Kartenkommandos*).

2. v.: ... (*BauTelefonAbtheilung*). Sprva so dobajali oddelki avtomobilov, ki so imeli svoj prostor poleg Sovinca¹⁹ in Žerovca²⁰.

23. v.: *Vse polno voz in konj. Vse prenočuje na prostem. Sekajo les, boje, brastiče. Nibče ne upraša. Godi se velika škoda.*

25. v.: ..., *da se je kaplan lahko pogovarjal s samim nemškim cesarjem v glavnem stanu na Francoskem, ...*

31. v.: 24. septembra je bil boj v zraku.

35. v.: Konec septembra: ...

37. v.: Protiletalska obramba (top) je bila tudi v Hotavljah. Italijanska letala ...

41. v.: *Ker je bilo vsepovsod polno vojaštva, so ljudje jadikovali, zdibovali, sem ter tja begali, da so branili, kolikor se je dalo svoje premoženje, kajti kradli so in škodo delali ponoči in podnevu, če nisi dal rad so rabili tudi silo. Res strašni dnevi, ko nismo bili gospodarji, ampak samo gostači v svojih bišab! Iz kozolcev so pobrali večinoma vse late, pokradli skoro vse kokoši, vzeli slamo, seno, deteljo tako, da živinorejci niso imeli skoro nič krme in je govedina silno stradala (**Reteče**).*

str. 102

5. v.: *Govori se, da bo to ena največjih bitk: več milijonov se bo borilo (**Sora**).*

14. v.: ... *pribajale in odbajale različne formacije kar trumoma in navadno po noči. Vsi travniki pri vaseh polni artilerije, vse biše, podi polni vojakov. Najhujše je bilo menda v noči od 21. do 22. okt.*

32. v.: (odstavek Dan po preboju se je ...

⁹ Finžgar jih imenuje tudi vozataji (Glej Leta mojega popotovanja)

¹⁰ Vojaki 4. bosansko-hercegovskega polka

¹⁹ Sovinc, Stara Loka 37 (Štukl, str. 204).

²⁰ Selak, Stara Loka 68 (Štukl, str. 228).

str. 103

7. v.: *Grozljiv prizor apokaliptičnega ognja je slepil in navdajal z grozo in strahom celo napadalce, ...*
 11. v.: ... *strašno bobnenje* ...

Italijanski ujetniki

35. v.: Ob poti so za hrano prodajali borno imetje.

II. V Loških razgledih št. 44 za leto 1998, je bil objavljen prispevek »Nemški mobiliziranci so postali partizanski prostovoljci«. V besedilo sta se vnesli dve napaki in sicer:

- stran 115 – pravilno je »Pintar Franc Vešter« -Lajten- letnik 1915
 stran 123, spodaj. Pravilno je okrog 1000 novih borcev.

III. str. 174

2. vrsta: generalpolkovnik – pravilno generalpodpolkovnik
 5. vrsta: 19. stoletja – pravilno 18. stoletja
 13. vrsta: -1876) – pravilno -1870)
 27 vrsta: v Drči – pravilno v Ljubljani
 34 vrsta: Megoslav Olic) – pravilno Negoslav Olič)

str. 175

2. vrsta: njima tudi preživljala – pravilno njim tudi tu preživljala
 25. vrsta: Honigman – pravilno Hönigman

str. 176

42. vrsta: divizijo za – pravilno divizionov za

str. 178

14. vrsta: Kublerja – pravilno Kübler Ludviga

IV. str. 180

29. vrsta: Bahovče – pravilno Lahovše

str. 182

6. vrsta: Blahaus – pravilno Blähaus
 38. vrsta: 1894 – pravilno 1884

str. 183

31. vrsta: 1894 – pravilno 1884

str. 184

1. vrsta: so ostali – pravilno so postali
 Pod fotografijo:
 Lokavčeva jhiša – pravilno Lokačeva hiša

str. 185

14. vrsta: Otto – pravilno Ott
 43. vrsta: resnični – pravilno resnično

str. 188

27. vrsta: 1930 – pravilno 1980